Sétálni mindig jó. Akár egyedül, akár csoportosan, vagy turistaként. Ezt mi is nagyon jól tudjuk, hisz évek óta hirdetjük városi sétáinkat. A Miénk a Ház! csapata eddig csak szervezett túrákat kínált, mostantól viszont tiéd lehet a város, akár egy egyéni séta keretében is!

Most neked kínálunk sétaútvonalakat, amelyeket privát módon élvezhetsz. Válassz egy kedvedre való útvonalat, töltsd le és nyomtasd ki vagy használd okostelefonodat, és már indulhatsz is! Nem kell előzetesen regisztrálni, nem kell a jó időjárásra várni, hanem akkor indulsz, amikor te szeretnéd. A séta ütemét is te diktálod, és ha szerencséd van, egy-két lépcsőház rejtett szépsége is feltárulhat, ha éppen a megfelelő pillanatban nyílik a bejárati kapu előtted. Házról házra haladva ismerheted meg egy-egy városrész történetét: a témát mi kínáljuk, az élményt magadnak szerzed.

Sétára fel, legyen a Tiéd a város!

A programot a Nemzeti Együttműködési Alap támogatta.

Emberi Erőforrások Minisztériuma

EMET

Nemzeti Együttműködési Alap

MÁRCIUS 15-TÉR

A Március 15-e tér korábban csupán a Belvárosi Plébániatemplom előtti területet jelentette, és Plébánia tér névvel jelölték. Kis mérete ellenére azt mondhatjuk, hogy itt ringott Pest városának bölcsője. Mivel a Duna ezen a tájon a legkeskenyebb, itt kínálkozott a legjobb átkelési lehetőség a túlpartra, s ez az összekötő szerepe magával hozta a pesti oldal benépesülését. Nem véletlen, hogy már a római időktől kezdve építkeztek erre a környékre. Kr.u. 294 táján itt építették fel a rómaiak a Pannóniát kelet felől védelmező táborukat. Ennek romjai ma is megtekinthetőek a tér alatt. 1874-től Eskü térre keresztelték át a teret, megemlékezve arról, hogy 1867-ben itt tette le királyi esküjét Ferenc József, magyar király. 1885 után ide tervezték felépíteni a sokáig csak Eskü téri hídként emlegetett Erzsébet hidat. Ez drasztikus változásokat eredményezett a tér életében: kiterjedését megnövelték, a templom kivételével szinte az összes lakóházát lebontották. Ma a tér két szélén a 19-20. század fordulóján épült bérpaloták emelkednek, keleten a piaristák épülettömbje és az egyik Klotild palota zárja le. Mai nevét 1948-ban, a szabadságharc 100. évfordulójára kapta.

A sétát kezdje a Belvárosban (5. kerület) a Piarista – Galamb utca sarkán.

1. ÁLLOMÁS - PIARISTA UTCA 2.

PÉTERFFY-PALOTA, SZÁZÉVES ÉTTEREM

A mai Pest egyetlen világi barokk épületét báró Péterffy János, a Királyi tábla ülnöke építette 1756-ban. Őt úgy tartja számon a krónika, mint a művészetek és az irodalom barátját. Értékes festményeket gyűjtött, több száz kötetes könyvtára ritkaságszámba ment. Nem véletlen, hogy lakóházát a kor legnevesebb mesterével, Mayerhoffer András építőmesterrel építtette. Nemes barokk palotája a maga korában is Pest egyik legszebb épülete volt. 1831-ben a földszintjén fogadó nyílt Buda városához címezve. Ez ma Százéves étterem néven működik.

A Péterffy palotával szemben álló hatalmas tömb a Piarista Gimnázium épülete.

2. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 4.

PIARISTA RENDHÁZ ÉS ISKOLA

A Kegyesrendi-Tanítórend Társház és Főgimnáziumnak épült piarista tömb 1913 és 1917 között készült el Hüttl Dezső tervei alapján. A korábbi barokk és klasszicista piarista épületek, valamint a szomszédságban álló régi Városháza lebontásával óriási területet kapott a rend az új ház felépítésére. A tervezésben kikötés volt, hogy egy átjáró vezessen a Duna felé a Kígyó utca vonalában. Hüttlnek ezen kívül azzal is meg kellett küzdenie, hogy a Váci utcai homlokzaton a lehető legjobban palástolja az utca hajlása miatt szükségszerű törést. Ez olyannyira jól sikerült, hogy csak akkor érzékelhető a homlokzat ívelése, ha a Szabad sajtó út felől nézünk végig az épületen.

Haladjon tovább a Piarista utcában a Duna felé.

3. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 3.

KOLTAI-HÁZ

A Koltai Béla tulajdonát képező épület 1912-re készült el. Az épületben "mozgófénykép bemutató helyiséget" is kialakítottak. A közelmúltig a Fővárocsi Csatornázási Művek irodaházaként működött.

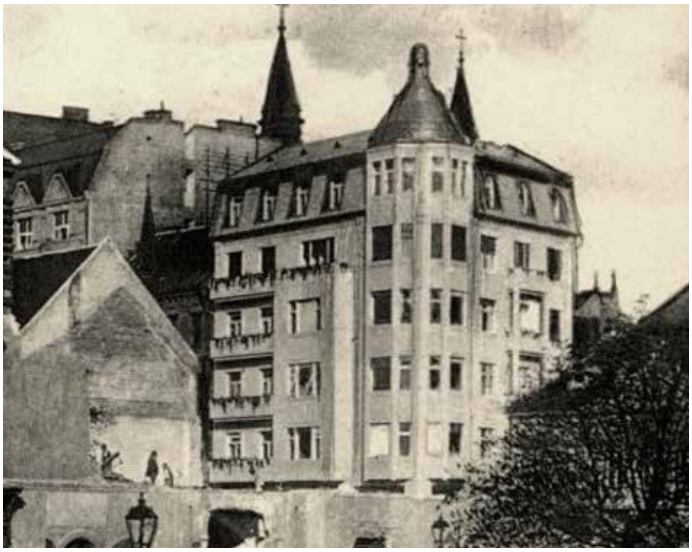

4. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 2.

BELVÁROSI PLÉBÁNIA HÁZA

Az 1888-as, Quittner Zsigmond tervezte épület eredeti külsejére szinte egyáltalán nem lehet ráismerni. Az átépítéseket kivételesen nem a II. világháborús sérülések okozták. A háznak szinte mindegyik tulajdonosa ugyanis módosított valamit a homlokzaton. Geiger Zsigmond tulajdonaként egy historizáló, középtornyos épület készült el Quittner tervei alapján. Az 1920-as években az Első Szerb Királyi Hajózási Rt még ebben a formában vette át az épületet, bár a földszinten irodahelyiségeket alakítottak ki. Lényegében ők alakították ki a ma is látható elrendezést: az épület bal szélén nyílik a ház bejárata, mellette 4 kirakat található. (Eredetileg középen nyílott a főbejárat.) 1933-tól máig a Belvárosi Plébániahivatal használja az épületet. Az egyház az eredetileg csak háromemeletes épületre újabb szinteket emeltetett. Megszűntetve ezzel a középtornyos kialakítást. Az 1950-es években az 5. emeleten az Országos Tervhivatal szolgálati lakásait alakították ki.

5. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 1.

PUCHNER-HÁZ

Az épületet Puchner István tervezte és építette saját maga számára 1912-ben. Az eredetileg bajor származású Puchner család azon "ősi" pesti családok közé tartozott, akik a török után felszabadult Pest városát benépesítették. Az 1940-es években Magyarország egyik jelentős textilipari gyára, a Kammer Testvérek Textiliprai Rt. tulajdonolta a házat. A II. világháborúban kapott bombatalálatok után sajnos nem az eredeti formájában állították helyre az épületet.

A Március 15-e téren áthaladva induljon a templom felé.

6. ÁLLOMÁS - BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

A TEMPLOM

A templom Magyarország egyik legértékesebb műemléke, mert itt a római kortól a 20. század közepéig szinte minden stílusjegy megtalálható. A szentély és a külső falak gótikus jegyei egyértelműek. A templombelsőben két gazdagon faragott márvány pasztofórium (az Oltáriszentség őrzésének falba mélyített helye) 16. századi reneszánsz munka. A szentélyben egy török időkből származó iszlám mihráb (imafülke) is felfedezhető, ami annak a tanúja, hogy a plébániatemplomot dzsámivá alakították a várost megszálló mohamedánok. A főhajó korai barokk, a tornyok késő barokk koriak. Az altemplomban számos, a 19. századból származó síremlék található. A mai főoltár 1949-ből származik. 2010-ben egy rendkívül értékes, és jó állapotban megmaradt Trónoló Madonna freskót találtak a régészek az oltár mögötti szentélyfalon, amely a 14. századból való. A templom falai között olyan történelmi események történtek egykor, mint Árpád-házi Szent Erzsébet eljegyzése Thüringia Lajos őrgróffal 1211-ben. 1490-ben itt koronázták magyar királlyá Ulászló lengyel királyt. 1860-ban a templomban ravatalozták fel gr. Széchenyi Istvánt, 7 évvel később I. Ferenc József itt tette le koronázási esküjét, miszerint megvédi az országot minden ellenségtől. Ez után az esemény után nevezték a mai Március 15-e teret Eskü térnek egészen 1948-ig.

7. ÁLLOMÁS

ERZSÉBET HÍD

1903. október 10-én avatta fel a főváros a legnagyobb büszkeségét jelentő Erzsébet hidat. A lánchíd szerkezet 290 m hosszan, alátámasztás nélkül ívelte át a Duna legkeskenyebb szakaszát. Ezzel a számadattal a szerkezet 23 évig világrekorder volt. A híd kettős célt szolgált, egyrészt a meghosszabbított Rákóczi út forgalmát vezette át a túlpartra, másrészt a Belváros számára hozta elérhető közelségbe a Gellért-hegy sétányait. A teljes egészében a magyar ipar dicsőségét hirdető hidat sajnos 1945-ben felrobbantották, és csak 1964-ben építették azt vissza teljesen más köntösben, és szerkezettel. A mai kábelrendszerű függőhíd jóval szélesebb a régi párjánál, és a hídra való felhajtás is más útvonalvezetéssel készült. Ez kihatással volt a Március 15-e tér kialakítására is: a mai híd lényegében kettévágja a teret.

Az Erzsébet híd alatt induljon a Belgrád rakpart irányába.

8. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 8.

Az épület eredeti tervei nem maradtak fenn. Az 1930-as évek elején a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium volt az épület tulajdonosa. Az Irányi utca felőli traktusban az adófelügyelőség dolgozói számára alakítottak ki lakásokat. Belső tereiben nagy igényességgel kialakított tereket találunk. Lépcsőházának kovácsoltvas korlátja igazi remekmű. Ugyanitt a rokokó hangulatú ablaknyílások, az egyedi mintázatú mettlachi padlóburkolat és a türkizkék mázas csempeborítás az oldalfalak alján sajátos hangulatúvá teszi az épület enteriőrjét.

Induljon a Ferenciek tere irányába a Duna utca vonalán.

9. ÁLLOMÁS - MÁRCIUS 15-E TÉR 6.

SCHÜTZ- ÉS SCHLESINGER-FÉLE HÁZAK

Azt hihetnénk, hogy a Március 15-e tér 6-os és 7-es szám alatt egy épület áll, pedig valójában két külön házról van szó. A Kéményseprő utcai sarkon álló épületet 1903-ban emelték (tervezte: Shütz Rezső), amelyhez 1914-ben építették hozzá ikertársát (tervezte: Révész Sámuel és Kollár József). A homlokzat kialakítása teljesen eggyé olvasztotta a 2 házat. Ezt az érzetet erősíti az is, hogy mindössze egy bejárat nyílik a térről.

10. ÁLLOMÁS - MÁTYÁS PINCE

A SÖRÖZŐ TÖRTÉNETE

1904 óta folyamatosan a Március 15-e tér 6-7-es számú ház alján működik a Mátyás pince. Az eredetileg söröző helyiséget Baldauf/Borostyánkői Mátyás működtette. Bár később az étteremmé alakult helyiséget Mátyás király korának szellemében próbálták berendezni, eredetileg a hely névadója a tulajdonos maga volt. Az 1910-es évek legnépszerűbb söröző volt a Mátyás pince. Akkoriban divat volt a délelőtti sörözés, mely a hivatalnoki és polgári osztály számára szinte elengedhetetlen társadalmi kötelezettséget jelentett.

11.ÁLLOMÁS - DUNA UTCA 1.

GERBEAUD-HÁZ

A ház igazi kulináris különlegességek otthona. Az 1940-es évek elejéig itt élte életét a cukrászatáról elhíresült Gerbeaud család. Később pedig a Herendi Porcelángyár Rt. alakította át a maga igényeire a házat. Az íves kialakítású első emeleti sarokszobában dolgozott a gyár vezérigazgatója. Mellette a gyár termékeinek kiállítását rendezték be.

12. ÁLLOMÁS - DUNA UTCA 3.

TAKÁTS-FÉLE HÁZ

A Duna utca 3-as számú házat egy gyarmatáru kereskedő, Takáts Lajos építette. Az Astóriánál működött Fekete Elefánthoz címzett kereskedés az ő tulajdona volt. A ház homlokzatán látható elefánt erre utal. Később a világhírű porcelángyáros Zsolnay család bérelte az első két szintet, ahol a gyár mintaraktárát alakították ki. Az épület sarkán a Zsolnay márkajelzés, a két homlokzaton pedig agyagot gyúró, ill. korongozó jelenet utal a ház neves bérlőjére. Az 1899-es épület sajnos a 2. világháborúban sok kárt szenvedett, díszes saroktornyát azóta sem pótolták.

Sétánk itt véget ért. Köszönjük, hogy velünk sétált.
Fedezze fel Budapest szépségeit többi ingyenes sétánkon vagy várjuk szervezett túráinkon.
Tanuljunk a várostól! Legyen a miénk minden ház! **www.mienkahaz.hu**

www.mienkahaz.hu
www.orczykulturkert.hu

Miénk a Ház!
ORCZY KULTÚRKERT EGYESÜLET